

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 99/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Mgr. Mariánom Kropajom, PhD., Mudroňova 7356/51, Piešťany, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/5/2023 a jeho uzneseniu z 30. septembra 2024 a uzneseniam Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos/212/2024 z 24. októbra 2024, sp. zn. 5Tos/213/2024 zo 17. októbra 2024 a 14. novembra 2024 a sp. zn. 6Tos/178/2024 zo 6. novembra 2024 a postupu predchádzajúcemu ich vydaniu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 18. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/5/2023 a jeho uznesením z 30. septembra 2024, porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tos/212/2024 a jeho uznesením z 24. októbra 2024 a porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu sp. zn. 5Tos/213/2024 zo 17. októbra 2024 a 14. novembra 2024 a sp. zn. 6Tos/178/2024 zo 6. novembra 2024 ako aj postupom predchádzajúcim ich vydaniu. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a prikázať krajskému súdu prepustiť ho z väzby na slobodu. Zároveň požaduje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava podal 7. februára 2023 okresnému súdu obžalobu na sťažovateľa, v ktorej mu kládol za vinu spáchanie pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c) a d) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a § 138 písm. b) a j) Trestného zákona a pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a), c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) a § 138 písm. j) Trestného zákona.
3. Sťažovateľ je v predmetnej trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 28T/5/2023 stíhaný väzobne z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Lehota jeho väzby začala plynúť 23. augusta 2022.
4. Napadnutým uznesením z 30. septembra 2024 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku a ani nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.
5. Krajský súd uznesením č. k. 3Tos/212/2024-8652 z 24. októbra 2024 sťažnosť sťažovateľa proti prvostupňovému rozhodnutiu z 30. septembra 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.
6. Uznesením č. k. 5Tos/213/2024-8631 zo 17. októbra 2024 krajský súd podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku na základe podania námietky zaujatosti sťažovateľom rozhodol, že sudca krajského súdu JUDr. Mgr. Martin Floriš, PhD., nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 5Tos/213/2024.
7. Označené rozhodnutie zo 17. októbra 2024 na základe sťažnosti sťažovateľa iný senát krajského súdu uznesením č. k. 6Tos/178/2024-8660 zo 6. novembra 2024 podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil s odôvodnením, že o vylúčení či nevylúčení sudcu JUDr. Mgr. Martina Floriša, PhD., sa nemalo konať, pretože námietka sťažovateľa bola založená na iných ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku a súčasne predmetom námietky bol iba riadny procesný postup súdu v konaní.
8. Napokon uznesením č. k. 5Tos/213/2024-8718 zo 14. novembra 2024 krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 28T/5/2023-8557 zo 16. septembra 2024, ktorým podľa § 31 ods. 1 a 4 Trestného poriadku a § 32 ods. 3 Trestného poriadku nebola samosudkyňa okresného súdu JUDr. Andrea Kurucová vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa (a spol.) vedenej pod sp. zn. 28T/5/2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ ozrejmil, že po tom, ako požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, okresný súd vykonal 30. septembra 2024 v jeho trestnej veci nariadené hlavné pojednávanie, na ktorom oboznámil (o 12.00 h) sťažovateľa, jeho obhajcu a prokurátora s tým, že po skončení hlavného pojednávania sa uskutoční výsluch k podanej žiadosti (o 14.00 h). Stalo sa tak teda bez toho, aby sa sťažovateľ mohol starostlivo pripraviť na svoj výsluch k ďalšiemu trvaniu väzby. Takýto postup, keď okresný súd prerokoval návrh na prepustenie z väzby na slobodu bez vykonania riadneho výsluchu, termín ktorého sťažovateľ navrhoval presunúť na iný deň, vníma ako porušenie jeho

práva na riadnu obhajobu a spravodlivý proces. Sťažovateľovi nebola umožnená žiadna príprava, nebol mu poskytnutý primeraný čas a možnosti žiadosť vysvetliť. Okresný súd 30. septembra 2024 nevytvoril adekvátny priestor, možnosť, aby sťažovateľ predložil záruky a listinné dôkazy potrebné k žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, teda s pomocou rodiny a advokáta ich zaobstarať a doručiť z ústavu na výkon väzby súdu. Navyše, 30. septembra 2024 bol predvolaný len na hlavné pojednávanie, preto si mohol z ústavu na výkon väzby vyniesť len písomnosti súvisiace s úkonmi hlavného pojednávania smerujúceho k rozhodnutiu vo veci samej a žiadne iné, t. j. týkajúce sa rozhodovania o väzbe.

10. Napriek týmto výhradám okresný súd o žiadosti sťažovateľa 30. septembra 2024 konal a rozhodol.

11. Uvedené pochybenie okresného súdu sťažovateľ namietal aj pred nadriadeným súdom avšak bezúspešne. Rozhodnutie krajského súdu z 24. októbra 2024 považuje za arbitrárne.

12. Pochybenie krajského súdu sťažovateľ nachádza aj v skutočnosti, že o väzbe (konkrétne o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu z 30. septembra 2024) rozhodol v čase (24. októbra 2024), keď ešte konal a rozhodoval o námietke zaujatosti sudcu krajského súdu.

13. Za arbitrárne sťažovateľ považuje aj tri rozhodnutia krajského súdu o „*generálnej námietke a námietkach zaujatosti*“. Vysvetlil, že 3. septembra 2024 podal generálnu námietku voči všetkým sudcom okresného súdu a krajského súdu a žiadal, aby sa všetci vyjadrili k bodom týkajúcim sa zaujatosti, ktoré označil a následne, aby nadriadený orgán trestnú vec konajúcim súdom odňal a prikázal inému súdu. Rozhodnutia krajského súdu však nedali presvedčivú odpoveď na požiadavku, aby sa sudcovia okresného súdu a krajského súdu vyjadrili, či sú v nejakom pomere k poškodeným, či nie sú sami poškodení, či ich blízke osoby nemali objednané diela od sťažovateľa, resp. od obžalovaných obchodných spoločností. Je presvedčený, že v prípade vyjadrenia sa k námietke zaujatosti by došlo k založeniu dôvodu na odňatie veci. Ale keďže k vyjadreniu nedošlo, neboli odstránené objektívne pochybnosti uvedené v námietke, čím bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces.

14. V ďalšom sťažovateľ poukázal na okolnosť, že rozhodnutie krajského súdu z 24. októbra 2024 týkajúce sa žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu bolo jeho obhajcovi doručené na 57. deň od podania tejto žiadosti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), čo predstavuje porušenie práva na urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Zdôraznil, že v situácii, keď súdy opakovane rozhodujú o väzbe s odôvodnením, že sťažovateľ uvádza rovnaké argumenty, a teda pokiaľ súd pozná dôkladne obsah spisového materiálu a sám uvedie, že sťažnostné námietky sa opakujú, tak je povinný rozhodnúť najneskôr do 30 dní od podania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Rozhodnutím bez odôvodnenia, prečo to trvalo dlhšie, došlo k porušeniu práva na urýchlené rozhodnutie a k upretiu práva podať žiadosť o prepustenie z väzby opakovane z tých istých dôvodov po 30 dňoch.

15. Navyše, v trestnej veci sťažovateľa bola 30-dňová lehota pre dvojinštančné konanie porušená opakovane, keď o jeho predošlých návrhoch bolo rozhodované v lehotách 46 dní, 36 dní, 52 dní, 50 dní, 33 dní, 41 dní, 31 dní a 38 dní.

16. Sťažovateľ tiež poznamenal, že v jeho prípade existujú výnimočné okolnosti ako dôvody na prepustenie z väzby v zmysle § 80 ods. 2 Trestného poriadku a § 81 ods. 1 Trestného poriadku. Poukazujúc na iné medializované trestné konania, v ktorých došlo k prepusteniu tam obvinených z väzby na slobodu, je sťažovateľ presvedčený, že spĺňal podmienky na nahradenie väzby s „*monitorovacím náramkom*“ a s uložením ďalších obmedzení a povinností.

17. V dôvodoch ústavnej sťažnosti sťažovateľ tiež argumentuje, že vo veci vypovedal k 12 skutkom zo 132 a žiada predvolať ďalších asi 270 svedkov. Súd teda už „*dnes*“ vie, že do konca maximálnej lehoty väzby nie je možné vyniesť žiadny rozsudok, preto by ho mal prepustiť na slobodu, keďže väzba nie je trestom a nemá byť tlakom vedúcim k priznaniu. Vydávané rozhodnutia o osobnej slobode sú tak nepreskúmateľné, nie je dodržaná ústavnoprávna zásada primeranosti a zdržanlivosti, zásada proporcionality pri uplatňovaní výkonu väzby k samotnému trestnému konaniu a jeho závažnosti.

18. V súvislosti s prípravným konaním sťažovateľ uvádza, že došlo k porušeniu čl. 6 ods. 3 písm. a) a b) dohovoru, pretože mu nebolo v dostatočnom rozsahu umožnené študovanie vyšetrovacieho/súdneho spisu.

19. Namieta tiež porušenie čl. 3 dohovoru, pretože „*prežíva vo väzbe neľudske podmienky – väzobná vec sa skladá zo 132 skutkov a ešte má 20 neväzobných vecí; na 3,5 m² životnej plochy sa sťažovateľ nevie účinne, dôkladne a včasne brániť; pobyt vo väzbe spolu s obhajobou vzhľadom na rozsah všetkých sťažovateľových prípadov je pre neho mučením a už dávno intenzitou utrpenia prevýšilo bežnú mieru utrpenia, ktorú je osoba obmedzená na slobode povinná strpieť*“. Pritom domnienka, že by mohol páchať trestnú činnosť po prepustení z väzby na slobodu, nie je ničím relevantným odôvodnená, nemá reálny základ. Navyše, zo strany súdu je podľa neho možné prijať účinné obmedzenia a uložiť povinnosti, aby nebolo z jeho strany ani reálne možné páchať trestnú činnosť, prípadne sa vyhýbať hlavným pojednávaniam. Všeobecné sudy však túto možnosť napriek opakovaným apelom sťažovateľa vôbec neposudzovali.

20. Podľa názoru sťažovateľa všeobecné sudy naplnenie a trvanie väzobných dôvodov odôvodnili nedostatočne. Predchádzajúce odsúdenie nemôže samo osebe zakladať dôvod väzby. Tvrdenie, že práve touto trestnou činnosťou si mal zadovážovať zdroj svojich príjmov, nie je ničím preukázané. Ku skutočnosti, že sťažovateľ bol v minulosti odsúdený, teda nepristúpila žiadna ďalšia konkrétna súdom verifikovaná skutočnosť, ktorá by spolu s predchádzajúcim odsúdením odôvodňovala väzobné stíhanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

21. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/5/2023 a jeho uznesením z 30. septembra 2024, porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tos/212/2024 a jeho uznesením z 24. októbra 2024 a porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu sp. zn. 5Tos/213/2024 zo 17. októbra 2024 a 14. novembra 2024 a sp. zn. 6Tos/178/2024 zo 6. novembra 2024 a postupom predchádzajúcim ich vydaniu,

ku ktorému malo dôjsť nedostatočným odôvodnením napadnutých rozhodnutí a ich arbitrárnosťou, ako aj nerozhodnutím o osobnej slobode bez meškania, urýchlene a prednostne.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupmi okresného súdu a krajského súdu v súvislosti s urýchlenosťou (neodkladnosťou) rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu:

22. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05). V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

23. Ústavný súd stabilne judikuje, že jednotlivé lehoty z hľadiska požiadavky neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle § 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru sa posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (obdobne III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06).

24. Ústavný súd už mnohokrát vo svojich rozhodnutiach uviedol, že v situácii, keď dĺžka rozhodovania všeobecného súdu vo väzobnej veci už na prvý pohľad nespĺňa požiadavky urýchlenosti (na jednom stupni nie viac ako jeden mesiac), je úlohou príslušného súdu vysvetliť dôvody oneskorenia alebo poukázať na výnimočné okolnosti ospravedlňujúce takéto oneskorenie (porov. rozsudok Veľkej komory vo veci Musiał proti Poľsku z 25. 3. 1999, sťažnosť č. 24557/94, bod 44; tiež rozsudok vo veci Koendjbiharie proti Holandsku z 25. 10. 1990, sťažnosť č. 11487/85, bod 29; I. ÚS 423/2020, I. ÚS 564/2020, IV. ÚS 660/2023).

25. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zo 16. septembra 2024 bola okresnému súdu predložená najvyšším súdom 26. septembra 2024. O tejto žiadosti okresný súd rozhodol napadnutým uznesením 30. septembra 2024. Proti tomuto rozhodnutiu podanú sťažnosť sťažovateľ odôvodnil podaniami doručenými všeobecným súdom 4. a 15. októbra 2024 (a podaním obhajcu z 2. októbra 2024). Príslušný spis okresného súdu spolu s riadnym opravným prostriedkom sťažovateľa bol nadriadenému krajskému súdu doručený 11. októbra 2024 a o tejto sťažnosti krajský súd rozhodol uznesením z 24. októbra 2024. Druhostupňové rozhodnutie bolo krajským súdom expedované 6. novembra 2024. Sťažovateľovi bolo doručené 8. novembra 2024 a jeho obhajcovi 14. novembra 2024.

26. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd o žiadosti sťažovateľa konal 15 dní (od 26. septembra 2024 do 11. októbra 2024; pritom o nej rozhodol už na štvrtý deň) a krajský súd 26 dní

(od 11. októbra 2024 do expedovania rozhodnutia 6. novembra 2024), resp. 28 dní (do doručenia rozhodnutia sťažovateľovi). Celková dĺžka rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu okresným súdom a krajským súdom, ktorých postup v tejto súvislosti sťažovateľ namieta, tak neprekročila čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru akceptovaných lehotu jedeného mesiaca na jednom stupni.

27. Ústavný súd do celkovej dĺžky trvania konania o osobnej slobode sťažovateľa nemohol zaradiť dobu, počas ktorej žiadosťou sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu disponoval najvyšší súd. Sťažovateľ, o ktorého obdobných žiadostiach už bolo viackrát rozhodované, navyše zastúpený kvalifikovaným obhajcom, si musel byť vedomý skutočnosti, že najvyšší súd nebol oprávnený o takejto žiadosti konať a rozhodovať, a musel byť uzrozumený s tým, že adresovaním žiadosti najvyššiemu súdu dôjde k predĺženiu konania o jeho osobnej slobode o čas nevyhnutný na postúpenie žiadosti vecne a miestne príslušnému prvostupňovému súdu, ktorému však za týchto okolností túto dobu nemožno prirátat ani vytýkať z hľadiska dodržania požiadavky urýchlenosti konania o osobnej slobode.

28. Rovnako v okolnostiach danej veci ústavný súd nepričítal na vrub krajskému súdu lehotu od expedovania druhostupňového rozhodnutia do jeho doručenia obhajcovi sťažovateľa, keďže túto krajský súd ovplyvniť nemohol. Je pritom preukázané (sťažovateľom predloženou poštovou obálkou), že na prepravu bola zásielka odovzdaná príslušnej pošte 7. novembra 2024.

29. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom okresného súdu a jeho uznesením sp. zn. 28T/5/2023 z 30. septembra 2024 v súvislosti s jeho nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou:

31. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

32. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

33. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť v zmysle príslušnej právnej úpravy podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, sťažnosť krajskému súdu, pričom túto možnosť aj využil a posúdenie jeho námietok tak bolo v právomoci krajského súdu.

34. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti tak ústavný súd nemá danú právomoc, a preto ju bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením č. k. 3Tos/212/2024-8652 z 24. októbra 2024 v súvislosti s jeho nedostatočným odôvodnením a arbitrárnosťou:

35. Ústavný súd už judikoval, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (m. m. III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe [I. ÚS 187/09, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67].

36. Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia (III. ÚS 271/07, I. ÚS 58/2017).

37. Z judikatúry ESLP ďalej vyplýva, že súd rozhodujúci o osobnej slobode nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybniť existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť

č. 33977/96, bod 94). Každé pozbavenie osobnej slobody totiž musí sledovať účel ochrany jednotlivca pred svojvôľou (pozri rozsudok Veľkej komory vo veci S., V. a A. proti Dánsku z 22. 10. 2018, sťažnosti č. 35553/12, č. 36678/12 a č. 36711/12, bod 74).

38. Z uvedených perspektív ústavný súd pristúpil k preskúmaniu ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu č. k. 3Tos/212/2024-8652 z 24. októbra 2024.

39. Krajský súd vo viacerých aspektoch odkázal na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu z 30. septembra 2024, preto sa ústavný súd oboznámil aj s obsahom prvostupňového rozhodnutia. Takýto postup korešponduje s rozhodovacou praxou ústavného súdu, ktorá vychádza z predpokladu, že odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydaných v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (m. m. napr. III. ÚS 227/2020. III. ÚS 341/2021. III. ÚS 543/2022, m. ÚS 67/2023. n. ÚS 429/2024. IV. ÚS 639/2023), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Vzhľadom na uvedené argumentačné línie a obsahovú spätosť (spojitosť) uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia ústavný súd pristúpil k ich zhodnoteniu vo vzájomnej integrite a dôvodovej celistvosti. V nadväznosti na uvedené je tiež potrebné konštatovať, že v zmysle judikatúry ústavného súdu (m. m. napr. I. ÚS 136/2024) je prípustné, ak sa krajský súd s dôvodmi uvedenými v uznesení okresného súdu stotožní a v podrobnostiach naň odkáže.

40. Konajúce súdy v prvom rade mali z dovtedy vykonaného dokazovania za preukázané, že skutky, pre ktoré bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie boli spáchané, majú znaky trestných činov a existovali konkrétne skutočnosti nasvedčujúce, že ich spáchal sťažovateľ. Toto konštatovanie vyplývalo najmä z výpovedí poškodených, zo zmlúv o dielo, ako aj z výpisov z bankových účtov. Z vyjadrenia samotného sťažovateľa vyplynulo, že si mal byť vedomý nepriaznivej finančnej situácie obchodných spoločností (ktorých bol konateľom), napriek tomu mal pokračovať v dojednávaní ďalších zmlúv o dielo s ďalšími záujemcami namiesto toho, aby sa pokúsil riadne ukončiť už rozbehnuté záväzkové vzťahy s predchádzajúcimi objednávateľmi, pritom si mal byť vedomý existenčných problémov spoločností a prebiehajúcich exekučných konaní. Podľa všeobecných súdov podozrenie zo spáchania žalovaných skutkov sťažovateľom pretrvávalo v takej kvalite, ktorá naďalej odôvodňovala obmedzenie jeho osobnej slobody.

41. Vo vzťahu k argumentu, že účinnosťou novely Trestného zákona vznikol sťažovateľovi nárok na nový trest, okresný súd zdôraznil, že väzba ako zaisťovací inštitút nie je viazaný na určitý druh trestnej činnosti (násilnej, prípadne obzvlášť závažnej) a bolo irelevantné, že v dôsledku novelizácie právnej úpravy nebolo možné na sťažovateľa nahliadať ako na páchatel'a obzvlášť závažného zločinu (čo malo byť dôvodom na jeho okamžité prepustenie), pretože obzvlášť závažná trestná činnosť nie je jediným druhom protiprávnej činnosti s prípustným zaisťovacím inštitútom v podobe väzby.

42. Existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku konajúce súdy odôvodnili správaním sťažovateľa v prípravnom konaní, keď sa opakovane vyhýbal účasti na úkonoch trestného konania. Na adrese trvalého pobytu sa dlhodobo nezdržiaval a nebol zastihnuteľný ani na iných ním uvedených adresách. V čase úkonov prípravného

konania nebol zastihnuteľný ani na telefónnych číslach a nereagoval ani na predvolanie prostredníctvom e-mailovej adresy.

43. Pokiaľ išlo o dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tento bol podľa okresného súdu (a následne krajského súdu) daný predovšetkým závažnosťou trestnej činnosti, pomermi sťažovateľa, ale aj jeho trestnou minulosťou. Sťažovateľ bol dôvodne podozrivý zo spáchania pokračovacích zločinov podvodu tvorených 89 a 43 čiastkovými útokmi. Intenzita a periodicita konania vyplývala predovšetkým z výpovedí poškodených z radov objednávateľov.

44. Z odpisu registra trestov vyplynulo, že sťažovateľ má päť záznamov (okrem iného aj za trestné činy podvodu). Zvlášť okresný súd zdôraznil rozsudok Okresného súdu Skalica sp. zn. 8T/6/2021 z 20. apríla 2022, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a), c) a d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, prečinu skresľovania údajov hospodárskej a obchodnej evidencie podľa § 259 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečinu daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 Trestného zákona, za ktoré mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na 5 rokov. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu v obchodnej spoločnosti vo výmere piatich rokov a siedmich mesiacov.

45. Okresný súd pripomenul, že trestná minulosť má význam pri rozhodovaní o väzbe z pohľadu možnej recidívy trestnej činnosti. Predchádzajúce odsúdenia neodradili sťažovateľa od ďalšieho protiprávneho konania. Pritom mal časti skutkov, z ktorých je dôvodne podozrivý, sa mal dopustiť v priebehu plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom, ako aj plynutia trestu zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu v obchodnej spoločnosti. V prípade prepustenia sťažovateľa z väzby na slobodu tak hrozilo, že by pokračoval v trestnej činnosti, pretože minimálne pri časti skutkov už mal vedomosť o tom, že isté konanie je postihnutelné trestným právom.

46. Z výpisu z ústrednej evidencie priestupkov vyplynulo, že sťažovateľ mal 53 záznamov a aj keď charakter priestupkov druhovo nesúvisel s prejednávanou trestnou činnosťou, ich počet a závažnosť podľa okresného súdu vypovedal o celkovom postoji sťažovateľa k dodržiavaniu právneho poriadku.

47. Konajúce sudy tak dospeli k záveru, že u sťažovateľa nedošlo k žiadnej zmene týkajúcej sa preventívnych dôvodov väzby, a to ani s ohľadom na aktuálnu zmenu právnej kvalifikácie. Obava z pokračovania v trestnej činnosti u sťažovateľa nebola hypotetická, ale reálna a vyplývala z kombinácie okolností prípadu a jeho osoby.

48. Dôvodnosť väzobného stíhania podľa názoru konajúcich súdov neoslabovali argumenty sťažovateľa týkajúce sa podania trestného oznámenia alebo návrhu na disciplinárne konanie voči konkrétnym sudcom. Sťažovateľ v tomto zmysle žiadny súvis s jeho väzobným stíhaním ani neuviedol, a to ani v dôsledku námietky zaujatosti proti všetkým sudcom príslušného okresného súdu a krajského súdu. Okresný súd pripomenul, že dôvod vylúčenia podľa § 31 Trestného poriadku musí byť daný u všetkých sudcov príslušného súdu, preto ak námietka nezakladala dôvod zaujatosti a vylúčenia konajúcej samosudkyne, o to viac nebolo potrebné konať o návrhu na odňatie

a prikázanie veci v dôsledku zaujatosti smerujúcej proti všetkým sudcom príslušného súdu, prípadne proti sudcom nadriadeného súdu. Podané trestné oznámenia, sťažnosti, prípadné návrhy na disciplinárne konanie nemajú žiadny vplyv na dôvodnosť väzby.

49. Nesplnenie podmienok na nahradenie väzby okresný súd nachádzal v tom, že sťažovateľ bol dôvodne podozrivý zo spáchania pokračovacích zločinov pozostávajúcich spolu z viac ako sto čiastkových útokov, ktorých sa mal dopúšťať systematicky, opakovane a po dlhší čas, na viacerých osobách. Nešlo teda o jednorazové zlyhanie. Dohľad probačného a mediačného úradníka ani písomný sľub nemohli dostatočne eliminovať obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Okresný súd pritom prihliadol na spôsob života sťažovateľa, z ktorého vyplývalo nerešpektovanie právnych predpisov, opakované dopúšťanie sa protiprávnej činnosti a jej stupňovanie, preto sa nebolo možné domnievať, že by riadne dodržiaval a rešpektoval dohľad probačného a mediačného úradníka a povinnosti a obmedzenia s ním spojené. Nielen predchádzajúce odsúdenia, ale ani plynutie skúšobnej doby, probačného dohľadu a trestu zákazu činnosti nezamedzili vzniku dôvodného podozrenia z ďalšej, druhovo totožnej trestnej činnosti. S prihliadnutím na objektívne možnosti realizácie dohľadu mediačného a probačného úradníka a predpokladaný efekt sa tieto formy nahradenia javili súdu ako nedostatočné a neadekvátne.

50. Aj podľa názoru krajského súdu by prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu podstatným spôsobom zvyšovalo nebezpečenstvo úteku a pokračovania v trestnej činnosti. Rovnako zohľadnil osobnostnú charakteristiku sťažovateľa (trestná a priestupková minulosť, opätovné stíhanie za totožnú trestnú činnosť) a dospel k záveru, že nahradenie väzby nemožno považovať za dostačujúci inštitút na dosiahnutie účelu väzby. Pripomenul, že sťažovateľ už bol v minulosti odsúdený za totožnú majetkovú trestnú činnosť a že stíhané skutky mali byť spáchané počas plynutia skúšobnej doby podmieneného odsúdenia. Spôsob spáchania stíhaných skutkov bol pritom v podstate totožný s tým, za ktorý bol právoplatne odsúdený v inej trestnej veci. Krajský súd navyše argumentoval, že z majetkových pomerov sťažovateľa vyplýval zrejmy nepomer medzi jeho oficiálnymi príjmami a výdavkami a nákladmi na život. Bolo dôvodné sa domnievať, že práve trestnou činnosťou si zadovožoval finančné prostriedky na svoj spôsob života. V tomto kontexte sťažnostný súd dospel k záveru, že u sťažovateľa bolo vysoké riziko pokračovania v páchaní obdobného druhu trestnej činnosti aj v budúcnosti.

51. K ďalším námietkam tvoriacim tiež podstatu ústavnej sťažnosti okresný súd uviedol, že nevyhovел návrhu sťažovateľa na zmenu termínu výsluchu uskutočneného 30. septembra 2024 z dôvodu požadovanej prípravy, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že išlo o väzobnú trestnú vec, v ktorej bol povinný konať prednostne a urýchlene. Vysvetlil, že proti sťažovateľovi sa súbežne viedli aj iné trestné konania a nasledujúci deň (1. októbra 2024) mal byť eskortovaný do iného okresu na účel realizácie úkonov trestného konania, kde mal zotrvať minimálne týždeň. Podľa názoru okresného súdu pritom mal sťažovateľ dostatok času na akokoľvek dôslednú prípravu vo vzťahu k podanej žiadosti (ktorú podával v ústave na výkon väzby na prepravu najvyššiemu súdu 18. septembra 2024). Navyše, sťažovateľ mal pri výsluchu možnosť akýmkoľvek (aj rozsiahlym) spôsobom podanú žiadosť o prepustenie z väzby doplniť alebo konkretizovať, čo však neurobil a obmedzil sa výlučne na namietanie uskutočnenia výsluchu na účel rozhodnutia o jeho vlastnej žiadosti.

52. Krajský súd, vychádzajúc z príslušnej právnej úpravy k predmetnej námietke sťažovateľa, uviedol, že postup samosudkyne v tomto prípade bol úplne v súlade so zákonom aj bežnou praxou, keď na hlavnom pojednávaní osobne upovedomila dotknuté osoby o mieste a čase výsluchu, ktorý sa mal vykonať o dve hodiny. Pripomenul, že účasť žiadnej z uvedených osôb na výsluchu nebola povinná a sťažovateľ mal právo žiadať, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, keď sa na výsluch, ako uvádzal, necítil. Pred výsluchom bol riadne poučený o práve odoprieť vypovedať, toto nevyužil a vypovedal. Nebolo preukázané, že by bol k výsluchu nútený a ani to, že by mu bolo pred výsluchom bránené sa poradiť s obhajcom.

53. Na tvrdenie sťažovateľa, že mu bolo znemožnené predložiť písomné záruky (keďže ich nemohol priniesť z výkonu väzby, pretože nesúviseli s úkonom, na ktorý bol eskortovaný), krajský súd reagoval tak, že sťažovateľ vo svojej písomnej žiadosti o prepustenie z väzby ani pri výsluchu nenavrhol nahradenie väzby písomnou zárukou či písomným sľubom, ani žiadne z tvrdených písomností nepredložil pri podaní sťažnosti.

54. Krajský súd neopomenul zaoberať sa aj okolnosťou, že sťažovateľ v žiadosti o prepustenie z väzby doručenej najvyššiemu súdu 19. septembra 2024 žiadal aj o delegáciu veci na iný súd, pretože na sudcov krajského súdu (JUDr. Katarínu Stanislavskú, JUDr. Ladislava Révesa a JUDr. Mgr. Martina Floriša, PhD.) podal 3. septembra 2024 trestné oznámenie pre svojvoľné uplatňovanie práva, ako aj sťažnosť Súdnej rade Slovenskej republiky a návrh na disciplinárne potrestanie Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Takisto neprehliadol podanie sťažovateľa doručené 9. septembra 2024 obsahujúce generálnu námietku zaujatosti v zmysle § 31 Trestného poriadku všetkých sudcov krajského súdu, vyšších súdnych úradníkov, zapisovateľov a civilných zamestnancov súdu, pretože z prostredia polície má informácie o skupinke pracovníkov, ktorí majú záujem stíhať ho za každú cenu, pretože mali oni alebo im blízke osoby objednané dielo z jeho firiem.

55. Uvedené podania krajský súd vyhodnotil podľa ich obsahu ako námietku zaujatosti podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku (vzhľadom na absenciu akýchkoľvek iných dôvodov na odňatie veci) a pretože do úvahy prichádzalo namietat' len zaujatosť osôb vykonávajúcich úkony trestného konania (§ 31 ods. 1 Trestného poriadku), posúdil ju ako námietku zaujatosti všetkých členov senátu a zapisovateľky.

56. Konštatoval však, že v generálnej námietke zaujatosti neboli uvedené žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré bolo možné mať pochybnosti o nezaujatosti uvedených osôb, iba všeobecné a ničím konkrétnym nepodložené úvahy o záujme stíhať sťažovateľa na „objednávku“ rôznych „skupiniek“. Pre všeobecnosť a nepodloženosť tvrdení o zaujatosti absentovali podľa krajského súdu dôvody podľa § 31 Trestného poriadku, preto o námietke nekonal. Zo sudcov rozhodujúcich o sťažnosti sťažovateľ menoval jedine JUDr. Ladislava Révesa, avšak ani vo vzťahu k nemu uvádzané skutočnosti nepreukazovali žiadny pomer sudcu k sťažovateľovi. Zo strany sudcu teda nedochádza k žiadnemu konaniu, ktoré by vyvolávalo pochybnosti o jeho nezaujatosti, a ani o tejto námietke krajský súd nekonal pre absenciu dôvodov podľa § 31 Trestného poriadku.

57. Odkazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu (sp. zn. 2 Ndob 39/2010 zo 4. augusta 2010), krajský súd uviedol, že námietka zaujatosti uplatnená účastníkom konania proti sudcovi, ktorý prejednáva a rozhoduje vec, sa nemôže zakladať na hypotézach, domnienkach alebo subjektívnych

pacitoch účastníka, pretože potom by sa mohlo stať, že účastník by účelovo podával trestné oznámenie na konajúceho sudcu (resp. sudcov) na účel dosiahnutia jeho vylúčenia z prejednávania a rozhodovania veci s kalkuláciou, že týmto postupom dosiahne to, že jeho vec prejedná a rozhodne iný sudca (resp. sudcovia), ktorý sa podľa jeho subjektívneho názoru javí ako „vhodnejší“.

58. Z rekapitulácie odôvodnení napadnutých rozhodnutí týkajúcich sa rozhodovania o osobnej slobode sťažovateľa vyplýva, že konajúce súdy sa riadne zaoberali všetkými, pre rozhodnutie o väzbe relevantnými, tak právnymi ako aj skutkovými otázkami a na tieto poskytli dostatočne presvedčivé odpovede. Žiadnu zo sťažovateľom predostretých námietok nenechali opomenutú alebo nepovšimnutú, práve naopak, zo strany oboch súdov im bola venovaná náležitá pozornosť. Predovšetkým adekvátne skúmali splnenie materiálnych podmienok väzby sťažovateľa, dôvodnosťou podozrenia zo spáchania trestných činov sťažovateľom, podrobne špecifikovali skutočnosti odôvodňujúce ponechanie sťažovateľa vo väzbe z dôvodu útekovej a preventívnej väzby. Rovnako oba všeobecné súdy podrobne vysvetlili dôvody, pre ktoré nevzhladli možnosť nahradenia väzby sťažovateľa miernejšími prostriedkami a primeraným spôsobom reagovali aj na ďalšie námietky sťažovateľa týkajúce sa najmä poskytnutia dostatočného priestoru na prípravu výsluchu sťažovateľa k žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a námietke zaujatosti sudcov krajského súdu.

59. Odôvodnenie obsiahnuté v rozhodnutí krajského súdu v spojení s odôvodnením okresného súdu je zrozumiteľné, konzistentné, logické a vychádza z ústavne akceptovateľného výkladu a aplikácie príslušných ustanovení Trestného poriadku. Závery oboch súdov pritom vychádzajú z konkrétnych skutkových zistení a sú založené na racionálnych úvahách. Argumentácia krajského súdu v namietanom uznesení (v spojení s prvostupňovým rozhodnutím) nie je formalistická a dáva sťažovateľovi jednoznačné odpovede na nastolené otázky. Rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ ide o sťažnostné argumenty uvedené v ústavnej sťažnosti, možno posúdiť ako v súlade so zákonom a ústavne konformné, po ktorých preskúmaní ústavný súd nezistil potenciálny zásah do sťažovateľom uvedených základných práv.

60. Závery všeobecných súdov navyše neboli zo strany sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti relevantným spôsobom spochybnené. Sťažovateľ sa v podstate obmedzil iba na všeobecné konštatovania o arbitrárnosti a nedostatočnej presvedčivosti napadnutých rozhodnutí krajského súdu a okresného súdu, ale konkrétne vecné výhrady k jeho záverom však neuviedol.

61. K namietanému neposkytnutiu primeraného času na prípravu výsluchu sa ústavný súd v plnom rozsahu stotožnil s argumentáciou krajského súdu a okresného súdu (pozri body 51 – 53 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Aj podľa názoru ústavného súdu mal sťažovateľ možnosť všetky svoje výhrady proti jeho ponechaniu vo väzbe predniesť jednak už v samotnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, potom pri svojom výsluchu pred okresným súdom a napokon aj v riadnom opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu. Ústavný súd nezistil v postupoch konajúcich súdov vytvorenie žiadnych takých prekážok, ktoré by sťažovateľovi znemožnili uplatniť akúkoľvek ním zamýšľanú obhajobnú obranu. Voľba prípadných argumentov bola výlučne iba na rozhodnutí sťažovateľa. Rovnako ako všeobecné súdy aj ústavný súd vníma časový a procesný priestor poskytnutý sťažovateľovi na uplatnenie svojej obrany proti väzbe za primeraný a dostatočný.

62. Presvedčivým je aj vysporiadanie sa krajského súdu s namietanou zaujatosťou sudcov krajského súdu. Spôsob vybavenia tejto námietky (bod 56 odôvodnenia tohto rozhodnutia) jednoznačne korešponduje s príslušnou právnou úpravou (pozri najmä záver ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku), preto ústavný súd v tomto nezistil neprípustný zásah krajského súdu do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu.

63. V týchto súvislostiach s odkazom na bod 56 v spojení s bodom 57 a 62 odôvodnenia tohto uznesenia sa stáva bezpredmetnou aj námietka sťažovateľa, že krajský súd o jeho väzbe (o sťažnosti proti rozhodnutiu okresného súdu z 30. septembra 2024) rozhodol v čase, keď ešte konal a rozhodoval o námietke zaujatosti sudcu krajského súdu. Hoci možno vytknúť krajskému súdu, že mal námietku zaujatosti vyriešiť prv, ako rozhodol o väzbe sťažovateľa, v danom prípade (na rozdiel od záveru ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 74/2023) ústavný súd vychádzal z okolnosti, že pre účely rozhodovania o osobnej slobode sťažovateľa bola predmetná otázka správne vyriešená. Nebolo preto nevyhnutné zopakovať časť procesu rozhodovania o osobnej slobode, pokiaľ v okolnostiach prejednávanej veci nemohol viesť k inému výsledku.

64. Uvedené zistenia a okolnosti danej veci viedli ústavný súd k záveru, že námietky sťažovateľa v ústavnej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu neboli v súhrne spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia z hľadiska zachovania základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa § 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.4. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uzneseniami sp. zn. 5Tos/213/2024 zo 17. októbra 2024 a 14. novembra 2024 a sp. zn. 6Tos/178/2024 zo 6. novembra 2024:

65. Z príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/213/2024 viedol (druhostupňové) konanie o sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu č. k. 28T/5/2023-8557 zo 16. septembra 2024, ktorým podľa § 31 ods. 1 a 4 Trestného poriadku a § 32 ods. 3 Trestného poriadku bolo rozhodnuté o nevyklúčení JUDr. Andrey Kurucovej, PhD., z úkonov trestného konania vedeného pod uvedenou spisovou značkou.

66. V rámci druhostupňového konania krajský súd uznesením č. k. 5Tos/213/2024-8631 zo 17. októbra 2024 podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku na základe podania námietky zaujatosti sťažovateľom rozhodol, že sudca krajského súdu JUDr. Mgr. Martin Floriš, PhD., nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 5Tos/213/2024.

67. Predmetné rozhodnutie zo 17. októbra 2024 však na základe sťažnosti sťažovateľa iný senát krajského súdu uznesením č. k. 6Tos/178/2024-8660 zo 6. novembra 2024 podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku zrušil s odôvodnením, že o vylúčení či nevyklúčení sudcu krajského súdu JUDr. Mgr. Martina Floriša, PhD., sa nemalo konať, pretože námietka sťažovateľa bola založená na iných ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku a súčasne predmetom námietky bol iba riadny procesný postup súdu v konaní.

68. Následne krajský súd uznesením č. k. 5Tos/213/2024-8718 zo 14. novembra 2024 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 28T/5/2023-8557 zo 16. septembra 2024.

69. Z ústavnej sťažnosti, ako aj z jej príloh vyplýva, že konania tak okresného súdu, ako aj krajského súdu pod uvedenými spisovými značkami smerujúce k vylúčeniu sudcov a iných osôb z vykonávania úkonov trestného konania vedeného proti sťažovateľovi neboli ním iniciované v korelácii s rozhodovaním o jeho väzbe (sťažovateľ toto konanie vyvolal v období medzi dvoma osobitnými konaniami o jeho osobnej slobode). V konečnom dôsledku o tom svedčí aj skutočnosť, že sťažovateľ v tejto súvislosti nenamietal porušenie jeho práv na osobnú slobodu (podľa čl. 17 ústavy alebo čl. 5 dohovoru, ktoré obsahujú aj garanciu rozhodovania o väzbe zákonným sudcom), ale práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Za takejto situácie však ústavný súd nemá právomoc do tohto parciálneho konania vstupovať, keďže mu v tom bráni princíp subsidiarity.

70. Ako ústavný súd vo svojej judikatúre často uvádza (pozri napr. II. ÚS 40/2024), trestné konanie je od svojho začiatku až do svojho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného aj náprava pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

71. Vo vzťahu k obdobným situáciám, v akej sa nachádza sťažovateľ (t. j. nevyhovenie námietke zaujatosti vznesenej proti sudcovi prejednávajúcejmu trestnú vec), ústavný súd už v minulosti opakovane (II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023), poukazujúc na § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, ako aj na § 321 ods. 1, § 368 ods. 1 a § 371 Trestného poriadku, judikoval, že sťažovateľom namietaná skutočnosť – tvrdenie o zaujatosti samosudcu okresného súdu konajúceho v jeho trestnej veci (prípadne v ďalšom aj sudcov nadriadeného súdu), potenciálne zakladá (nie bez ďalšieho preukazuje, pozn.) dôvod na podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape súdneho konania. Platná právna úprava trestného konania teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcich štádiách trestného konania v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých je odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o existencii zaujatosti samosudcu okresného súdu konajúceho v jeho trestnej veci (m. m. II. ÚS 67/2019, II. ÚS 257/2021, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

72. Disponovanie účinným prostriedkom v systéme trestného konania na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania predostretej argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať o prípadnom odvolaní či dovolaní má za následok absenciu dôvodu, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu,

ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

73. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ako takú, na ktorej prerokovanie nemá právomoc.

III.5. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 3 písm. a) a b) dohovoru:

74. Porušenie označených práv sťažovateľ nachádza v skutočnostiach, že v prípravnom konaní mu nebolo v dostatočnom rozsahu umožnené preštudovanie vyšetrovacieho spisu, a v tom, že vo väzbe prežíva neľudské podmienky, ktoré spôsobujú, že sa nevie účinne, dôkladne a včasne brániť.

75. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti nenavrhol vysloviť porušenie označených práv [podľa čl. 3 a čl. 6 ods. 3 písm. a) a b) dohovoru], avšak v texte ústavnej sťažnosti to (mimo navrhovaný petit) uviedol.

76. Ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, ústavný súd (akceptujúc autonómiu vôle sťažovateľov) nemá možnosť rozhodovať *ultra petitem* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý sťažovatelia požadujú (navrhujú). Taká možnosť tu nie je ani v prípade, že by zo skutkového stavu opísaného v návrhu na začatie konania (z ústavnej sťažnosti) vyplývali porušenia ďalších článkov ústavy alebo medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Bez aktívneho prístupu navrhovateľov (sťažovateľov) ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia (sťažovatelia) v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd, a preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018, I. ÚS 329/2022).

77. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd (I. ÚS 514/2020, I. ÚS 10/2025).

78. V aktuálnej veci však ústavný súd dôvody na modifikovanie sťažnostného petitu nevidel, preto sa touto časťou ústavnej sťažnosti nezaoberal, a považoval ju len za súčasť sťažovateľom uplatnenej argumentácie.

79. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu